

Føroyingar undangongumenn í rækjuvinnu

Eitt sera sjáldsamt ár viðvíkjandi rækjusölu er runnið. Vit hava upplivað bæði lægsta prísinn í fleiri ár og hægsta prísinn nakrantíð fyri rækjur, sum eru kókaðar umborð skrivar »Okkara millum« í seinasta nummarinum. Blaðið skrivar:

Føroyingar eru undangongumenn at framleiða marknaðarklárar rækjur umborð á verksmiðjuskipum. Gongdin hevur verið, at teir hava funnið leiðir ymsastaðni — fyrst í Grønlandi, so í Kanada og Svalbard — og so hava teir verið meira ella minni útihýstir, tá teir menn, sum hava átt fiskileiðirnar sjálvir, hava lært nóg mikið av teimum og hava útvegað sær egin skip.

Grønendingar eiga í dag ein væl størri rækjuskipafloata enn føroyingar. Eisini norðmenn hava nógvr rækjuskip, og kanadiarar eru komnir langt við útbýggingini av teirra rækjuskipafloata.

Grønland

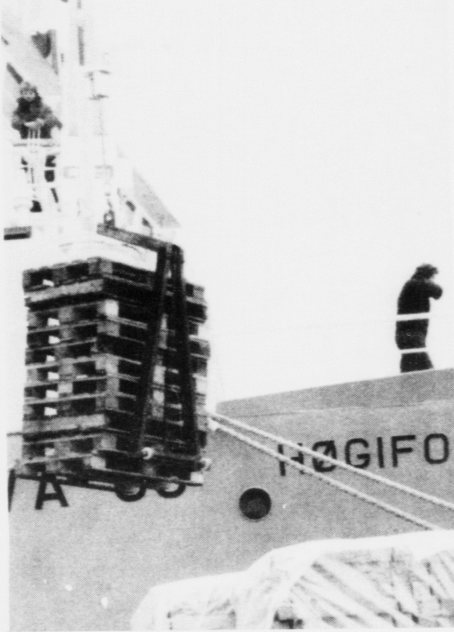
Grønendingar eiga mestsum ov mikið av rækjum at taka av, og ókir, har loyvi verða givin at gera royndarfiskiskap, vísa seg ferð eftir ferð at verða góð rækjumið. Bæði norðanfyri og sunnanfyri tey øki har roynt hevur verið áður. Rækjurnar við Grønland — helst Eysturgrønland — eru sera stórar í mun til rækjur aðrastaðni, og hava harvið eitt størri virði enn smáar rækjur. Verður eitt grønlandskt rækjuskip ríkið bert nøkulunda, so er eingin vandi fyri, at tað ikki skal bera seg. Av tí at hetta er so lønandi vinna í Grønlandi, hava myndugleikarnir har tikið ymisk stig til at forða fyri, at alt ov nóg skip koma til landið.

Kanada

Kanadiarar hava seinastu árin útvegað sær fleiri skip, bæði nýggj og gomul úr m.a. Føroyum. Í kanadiskum sjógvum er stórt ríkidømi av rækjum. Føroysk skip, sum fiskaðu har yviri í fjør, finga heilt upp í 25 tons um samdøgið. Tá kanadiarar fáa betri stýring á sínum rækjufiskiskapi, kann tað gerast ein sera lønandi vinna hjá teimum.

Noreg

Norðmenn hava nóg skip, sum gera vørna

marknaðarklára umborð. Men enn eru fleiri, sum bert fiska rækjur tiul pilkivirkir á landi. Teir kunnu fiska nærur óavmarkað við Svalbard, Bjarnoyanna, Jan Mayen og Norðurnoreg. Harumframt hava teir kvotu í Grønlandi.

Føroyar

Føroyingar eiga um 13 rækjuskip nú, og nøkur eru undir bygging. 4 tey seinastu sum eru komnir til landið, eru eins og tey, sum eru undir bygging, millum tey mest framkomnu, ið eru til. Ringa rávørugrundarlagið, hesi skip hava, t.v.s. næstan bert Svalbardleiðin, krevur stórt drivi av monnum, sum eiga skipini. Ið hvussu so er, eru tað mærvitandi ikki aðrir enn føroyingar, sum byggja slik skip til Svalbardleiðina, sum rávøruálitid er.

Hóast hetta vánaliga grundarlag, so hava føroysku skipini klárað seg hampuliga.

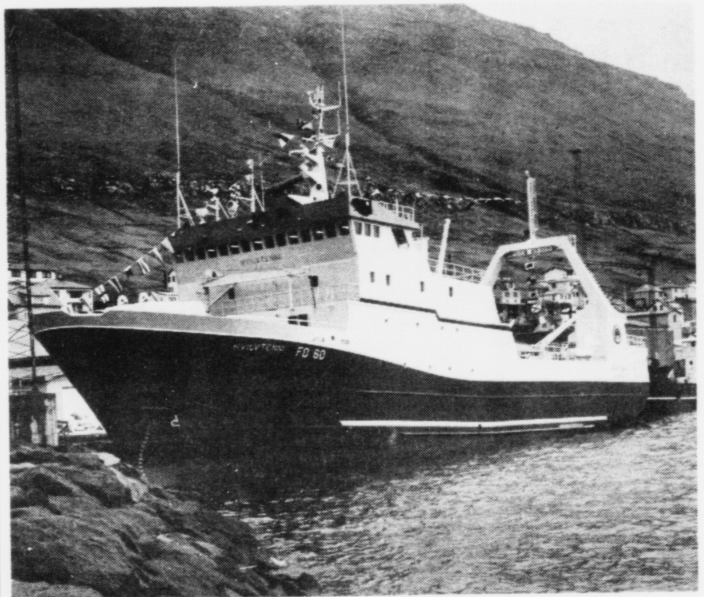
Umleið helvtin av eini Svalbardlast eru ráækjur til pilkingar (sekkjarækjur). Prísurin á hesum rækjum hevur leingi ligið

um 7 kr. Herfyri var prísurin 24 kr. fyri kilo. Men nú eru útlit fyri, at prísurin fer at liggja onkustaðni í millum teir báðar prísirnar. Um helvtin av eini last hevur dupult so stórt virði, sum menn rokna við, so skuldi hetta hjálpt upp á úrslitið.

Tað eru í seinastuni komnar heldur nógvar rækjur á marknaðin, eins og vanligt er hesa tíðina av árinum. Hvussu marknaðurin fer at tola byrðuna í ár er ringt at meta um. Okkara frægestu stóddir eru 90/120 og 120/+, meðan hetta eru smæstu stóddirnar hjá grønendingum. Tí eru teir ikki so bundnir av prísinum á 90/120 stóddini sum vit eru.

So er bert at vóna, at marknaðurin mennist og fer at klára at taka undan fyri prísir, sum okkara skip kunnu liva við.

Vit royna við hesum at vísa á hvønn týðning, tað hevur fyri føroysku rækjuskipini, at prísirnir ikki gerast ov lágir, tá nóg er til av rækjum. Útlitini til at fáa størri og betri rækjukvotur eru helst ikki til staðar, skrivar Okkara Millum.

Hviltvinni bestur

Hviltvinni bestur av rækjubátunum

Í 1985 og 1986 fiskaði rækjutrolarin Hviltvinni tilsamans 4.605 tons av rækjum fyri 88 mió. kr. Hetta var næstan ein triðing av allari rækjusøluni hjá Føroya Fiskasølu. Blaðið »Okkara millum« skrivar:

Hviltvinni er ein av teimum nýggju rækjutrolarunum, sum er limur í Føroya Fiskasølu. Skipið er bygt á Langsten skipasmiðjuni, haðani tað varð latið tann 12. januar 1985.

Hviltvinni kostaði tilsamans 72 milliónir krónur. Teknologiskt er skipið sera framkomið og hetta saman við eini góðari, vælvirkandi og dugnaligari manning hevur givið góð úrslit og gjørt Hviltvinni til ein av teimum bestu trolarunum í rækjufloatanum.

Gravgangur at sleppa við

Manningin á hvørjum túri telur millum 26 og 28. Teir býta 28% av umsetninginum í millum sín fyri hvønn túrin. Í 1985 vunnu teir 330.000 krónur upp á mannin, og í 1986 var úrtøkan 520.000 krónur upp á mannin. Tað kann tí neyvan vera so logið, at gravgangur er eftir at fáa húru við Hviltvinni.

Fiskileiðir

Hviltvinni hevur higartil fiskað í Kanada, Eysturgrønlandi og við Svalbard. Oftast verður veiðan landað í Hirtshals, men tað kemur fyri, at veiðan verð-

bera seg. So tað hevur vist seg at vera ein heppin iløga at byggja Hviltvinni.

P/F Hviltvinni

Í 1975 varð partsreiðarið Hviltvinni stovnað við luttøku av 7 parthavarum. Felagið keypti tann gamla Hvitanes frá Dánial Paula Danielsen úr Havn o.o.

Í 1983 varð partsreiðarið broytt til partafelag, sum í dag hevur 5 parteigarar. Tann teknaði partapeningurin er 270 túsund kr.

Partafelagið rak so henda sama Hviltvinni til juli í 1984, tá báturin bleiv seldur til P.F. Ranan í Havn. Tá hevði felagið gjørt sáttmála um bygging av hesum nýggja Hviltvinni.

Talan niðan fyri visir veiðu/umsetning hjá Hviltvinni í mun til tann samlaða umsetningin av rækjum hjá Fiskasøluni í 1985 og 1986.

Her er at leggja til merkis, at Hviltvinni eigur næstan ein triðing.

FF tilsamans

1985 125,8 mió. kr. (7577 t)
1986 190,8 mió. kr. (833,8 t)

Av hesum Hviltvinni

33 mió. kr. (1965 t) = 26,0% (26%)
55 mió. kr. (2640 t) = 28,9% (31,7%)